

Imię i nazwisko doktora: Anna Pawiak	
Tytuł rozprawy doktorskiej: Pozawerbalne komunikowanie się nauczyciela z uczniami w czasie lekcji	
Promotor: prof. dr hab. Jan Jakóbowski	
Recenzenci: dr hab. Maria Deptuła; dr hab. Helena Synowiec	
Data publicznej obrony: 12.10.2002 r.	Data nadania stopnia: 12.10.2002 r.
Charakterystyka rozprawy doktorskiej*: Celem pracy było poznanie opinii nauczycieli i uczniów na temat znaczenia oddziaływania komunikatów niewerbalnych nauczyciela dla samopoczucia uczniów i panującej w klasie atmosfery, dla zachowania uczniów wobec nauczyciela, dla nastawienia do przedmiotu, którego uczy oraz dla efektywnej pracy uczniów podczas zajęć lekcyjnych. Badania miały charakter empiryczny. Ich efektem było uzyskanie potwierdzenia o istnieniu oddziaływania przekazu niewerbalnego nauczyciela na uczniów. Stosując metodę sondażu diagnostycznego wyróżniono 65 charakterystycznych sytuacji podczas lekcji, w których najczęściej dostrzegane są przez uczniów komunikaty niewerbalne nauczyciela. Określono również negatywne, pozytywne lub obojętne oddziaływanie na uczniów 31 elementów komunikacji niewerbalnej. Podjęto próbę powiązania charakterystycznych zachowań agresywnych, biernych, asertywnych nauczyciela podczas lekcji z towarzyszącymi im komunikatami niewerbalnymi. Dodatkowo zapoznano się z opinią nauczycieli na temat potrzeby i zasadności kształcenia umiejętności niewerbalnego komunikowania kandydatów do zawodu nauczyciela.	
Określenie wkładu wniesionego rozprawą doktorską do pedagogiki*: Dzięki przeprowadzonym badaniom Autorka uzyskała wiele bardzo szczegółowych i niezwykle cennych informacji o tym, jak zachowują się niewerbalnie nauczyciele w czasie lekcji i jak uczniowie odbierają ich niewerbalne komunikaty. Wykazała konieczność uwzględnienia w kształceniu zawodowym nauczycieli umiejętności niewerbalnego komunikowania z uczniami oraz zachowań asertywnych. Autorka zarysowała również nowe płaszczyzny badawcze dotyczące odbioru i interpretacji przez nauczycieli uczniowskich przekazów niewerbalnych oraz badania kompetencji komunikacyjnych uczących-stanu ich wiedzy i umiejętności w zakresie niewerbalnego porozumiewania się. Niewątpliwie wypełniona została w pedagogice luka w polu badań nad komunikowaniem się nauczyciela z uczniami w czasie lekcji z uwzględnieniem środków niewerbalnych.	

* Opracowane przez Autora rozprawy